

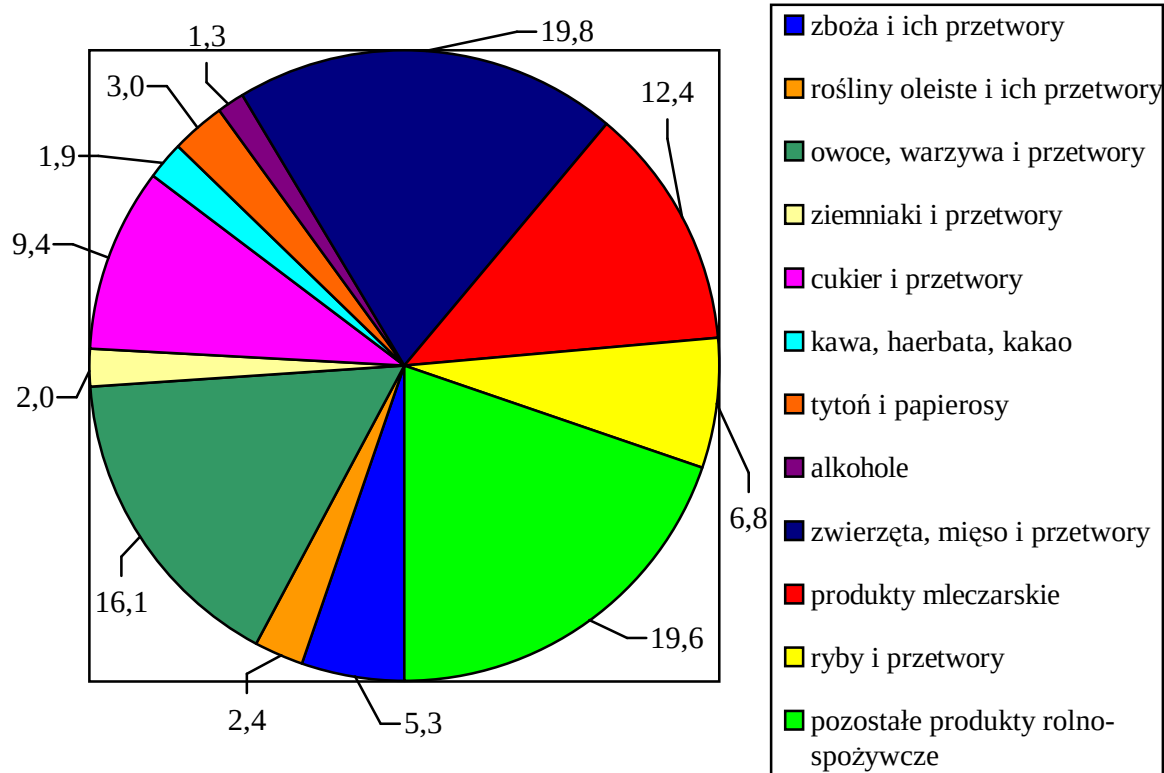

Konkurencyjność polskiej żywności

Wspólny rynek europejski zapewnia wszystkim producentom, których produkty spełniają normy jakościowe, takie same warunki konkurencji. Po wejściu do Unii Europejskiej Polska stała się jednym z jej regionalnych rynków, chociaż nie zostały jeszcze zlikwidowane wszystkie bariery ograniczające swobodny przepływ towarów, kapitału i ludzi. Wiadomo jednak, że w niedalekiej przyszłości ograniczenia te przestaną obowiązywać.

Jak na tym ogromnym rynku europejskim kształtuje się konkurencyjność polskich producentów żywności? Temu tematowi poświęcone było seminarium w Instytucie Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej - PIB w ramach Wieloletniego (2005 – 2009) Programu Badawczego pt. „Ekonomiczne i społeczne uwarunkowania rozwoju polskiej gospodarki żywnościowej po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej”.

Podstawą dyskusji było opracowanie mgr Iwony Szczepaniak, która przedstawiła najważniejsze problemy konkurencyjności polskiego sektora żywnościowego.

Czy istnieje konkurencja na rynkach UE?

Istnieje, ale ta konkurencyjność ma specyficzny charakter. Co prawda rynki handlu detalicznego i hurtowego, a także część artykułów wytwarzanych przez przemysł spożywczy podlegają regułom wolnej konkurencji, to jednak rynek surowców rolnych, mających podstawowe znaczenie dla polskich rolników i przemysłu spożywczego regulują mechanizmy Wspólnej Polityki Rolnej. Oznacza to pewne ograniczenie konkurencyjności na rynkach rolnych UE. Typowym tego przykładem są m.in. kwoty produkcyjne, ceny interwencyjne, nierówność w systemie dopłat bezpośrednich oraz dopłaty do eksportu. Po naszej akcesji do UE eksport rolno – spożywczy uzyskał łatwiejszy dostęp do wspólnego rynku, co zaowocowało znaczącym jego wzrostem (o 76 proc. w 2005 r w porównaniu z rokiem 2003). W strukturze polskiego eksportu najwięcej sprzedaje się mięsa i jego przetworów, owoców i warzyw a także produktów mleczarskich.

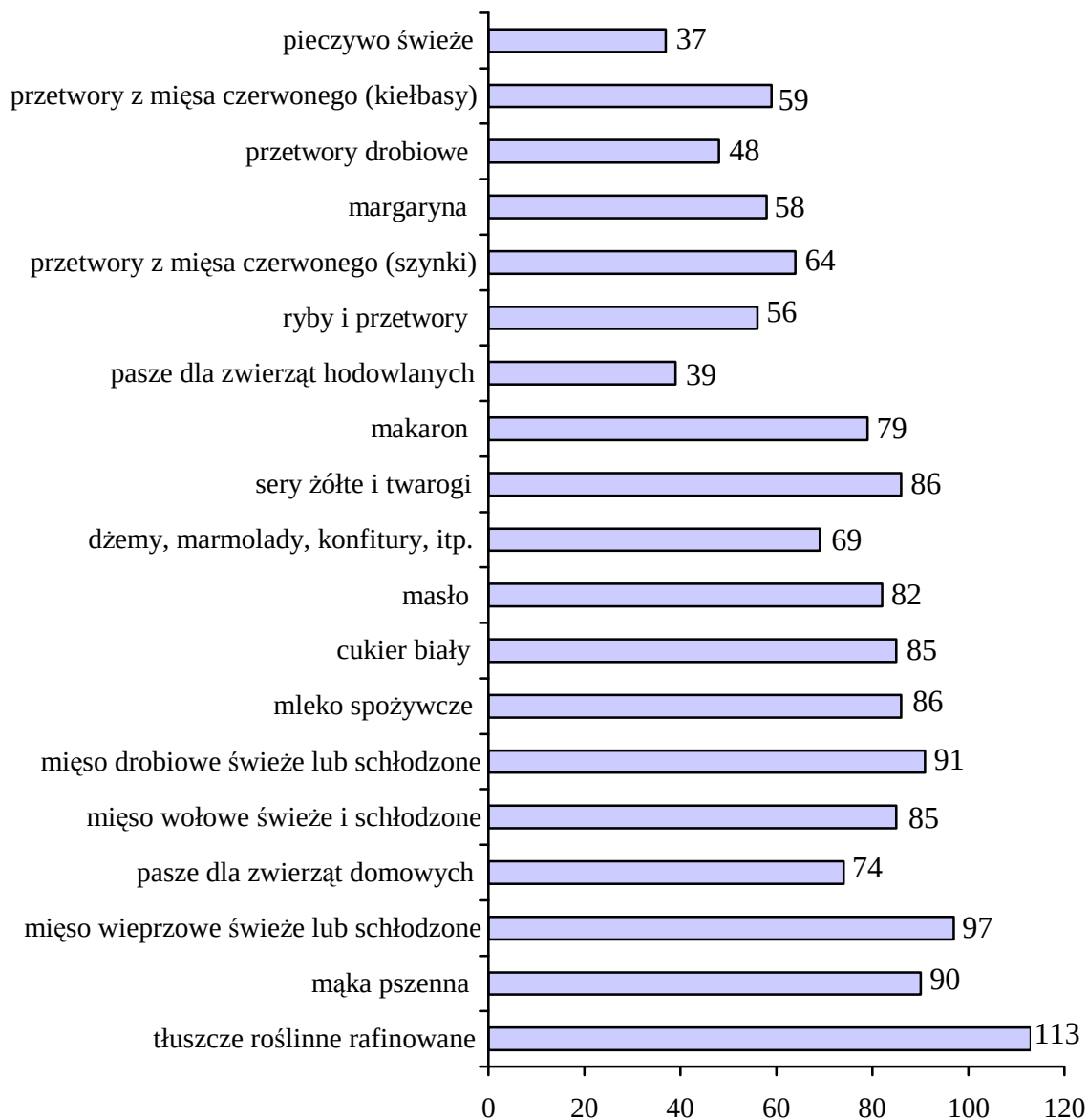
Dwie polityki rolne w UE

Przyjęte w Traktacie Akcesyjnym rozwiązania zakładają, że na obszarze rozszerzonej UE do roku 2012 będą funkcjonowały dwie odrębne polityki rolne. Mechanizm dochodzenia do pełnych dopłat bezpośrednich będzie stopniowo eliminował różnice między tymi systemami. Dopiero jednak w 2013 roku system ekonomiczny, w jakim będzie funkcjonować polska gospodarka żywnościowa, będzie identyczny we wszystkich krajach UE. Już teraz konkurencyjność polskiego sektora rolno - spożywczego na poziomie przetwórstwa jest wysoka, a producenci żywności umiejętnie ją wykorzystują. Podstawowym źródłem tej konkurencyjności są m.in. niższe koszty produkcji, tj. opłata pracy, ceny nośników energii czy ziemi.

Porównanie cen producenta na poziomie rolnictwa oraz przetwórstwa w Polsce i UE wskazuje, że mamy wyraźną przewagę cenową większości produktów rolnych. Znaczące przewagi istnieją również na rynku podstawowych i wtórnych produktów przetwórstwa spożywczego. Nie bez znaczenia jest również jakość, innowacyjność, sposób dotarcia do klienta czy działania promocyjne, a także wizerunek firmy oparty na zaufaniu do jakości i niezawodności produktów.

W najbliższej przyszłości można oczekiwać dalszego wzrostu konkurencyjności polskiej żywności, która jest nie tylko tania, ale również zdrowa i bezpieczna.

Porównanie cen producenta podstawowych produktów przemysłu spożywczego w Polsce i w Niemczech w 2005 roku (ceny niemieckie = 100)

Lech Parzuchowski